

nego charakteru. Sportowa postawa Zbyszka, który był nieocenionym towarzyszem studenckich eskapad. Jego bezinteresowność i pogoda ducha sprawiły, że wszelkie nawet najtrudniejsze zadania były dla Niego wykonalne.

Równoległe z szeroko pojętą dydaktyką, której całe generacje historyków sztuki zawdzięczają swe umiejętności fachowego fotografowania dzieł sztuki, Zbyszek wzbogacał Swymi wspaniałymi zdjęciami liczne prace magisterskie, rozprawy doktorskie i habilitacyjne, książki, albumy, czasopisma. Nie ograniczał się do jednego zakresu tematów. Równie znakomicie fotografował architekturę, jak rzeźbę, malarstwo, czy wyroby rzemiosł artystycznych. Wykonywał także zdjęcia dla konserwatorskich potrzeb i był ceniony jako świetny dokumentalista.

Zbyszek był poważny, wrażliwy, zamysłony — gdy nie interesował go temat rozmowy. Ożywał się, gdy jakieś zdanie wpadło Mu w ucho, wtedy włączał się w dyskusje, a to co mówił, było zawsze sensowne i mądre, podbudowane rzetelną wiedzą o przedmiocie. Laboratorium było dla Niego miejscem skupionej pracy, myślę, że w pewnym sensie było Jego sanktuarium. Jego zainteresowania wychodziły daleko poza sprawy zawodu. Prawdziwą pasją życiową Zbyszka i miejscem rekreacji było żeglarstwo. Uprawiał je na podpoznańskim jeziorze w Kiekrzu i na Bałtyku. Mając temperament i tradycje społecznikowskie i w tej dziedzinie był znanym i odznaczanym działaczem. Pracował także w zarządzie ZNP. Nagradzany był wielokrotnie medalami, powszechnie lubiany, w każdej sytuacji wykazywał poczucie obowiązku i dyscypliny, nie skarżąc się na trudności czy koszty. Miał poglądy odważne i niezależne. Głęboko skromny, delikatny poglądów Swych nikomu nie narzucał. Życzliwy wobec wszystkich: współkolegów i studentów, zawsze służył radą i fachową pomocą.

Od pewnego czasu nękała Go choroba i coraz bardziej zapadał na zdrowiu. Zachował jednak do końca pełne pogody usposobienie. My wszyscy, którzy znaliśmy dobrze Zbyszka, zachowamy Jego pamięć jako człowieka wyjątkowej dobroci, uczynności i szlachetnej prostoty. Zachowają Jego pamięć liczne generacje historyków sztuki, którzy korzystali z Jego wiedzy, rad i pomocy.

Eugeniusz Iwanoyko

II MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM PT. „RZEŻBA BAROKOWA I ROKOKOWA W EUROPIE”

(EUROPÄISCHE BAROCK— UND ROKOKOSKULPTUR)

W dniach 12 - 18 października 1981 roku odbyło się II Międzynarodowe Sympozjum pt. „Rzeźba barokowa i rokokowa w Europie”, zorganizowane przez Instytut Historii Sztuki UAM. Było ono kontynuacją problematyki podjętej na I Sympozjum, które odbyło się w Poznaniu jesienią 1979 r. i miało w porównaniu z nim bardziej poszerzoną i różnicowaną problematykę. Głównym zagadnieniem była rzeźba okresu rokoka i różne problemy z nią związane na terenie Europy w wieku XVIII¹.

W Sympozjum wzięli udział prócz gości polskich także naukowcy z Austrii, CSRS, Węgier, Wielkiej Brytanii RFN i Szwecji. W dniu 12 października obrady odbywały się w Poznaniu, a następnie uczestnicy Sympozjum zapoznali się z zabytkami polskiej rzeźby XVIII w. na Lubelszczyźnie i w Małopolsce. Obrady kon-

¹ Materiały sesji opublikowane zostały w tomie *Studien zur europäischen Barock- und Rokokoskulptur*, pod red. K. Kalinowskiego, Poznań 1985.

tynuowano w dniach 17 i 18 października w Domu Pracy Twórczej Stowarzyszenia Historyków Sztuki na Zamku w Niedzicy, gdzie też obrady zostały zakończone.

Wygłoszono 12 referatów poświęconych problematyce rzeźby barokowej i rokokowej. Obrady koncentrowały się wokół stanu i potrzeb badań w zakresie rzeźby tego okresu w poszczególnych ośrodkach artystycznych Europy.

Zagadnienia genezy i specyfiki formalnej rzeźby rokokowej omawiały artykuły dr Tadeusza Chrzanowskiego pt. „Rokokoplastik oder Plastik der Rokokozeit” i dr Veita Loersa pt. „Kontinuität oder Retrospektive. Zur Manierismusreception der Rokokoplastik in Süddeutschland”. Referaty doc. Oldřicha Blažička „Anfänge der Rokokoplastik in Prag und Böhmen” i dr Lubomira Sršena pt. „Antonio Corradini und Rokokoplastik in Prag (zur Frage des Grabmal Johannes von Nepomuk in Prager Veitsdom)”, przyniosły zarys dziejów rzeźby rokokowej w Czechach i problemów związanych z realizacją grobowca św. Jana Nepomucena w katedrze praskiej.

Dr Maria Pötl-Malikova analizowała w swojej pracy pt. „Der Einfluss des Rokoko auf die Wiener Plastik der 2. Hälfte des 18. Jhr.” uwarunkowania rozwoju rzeźby rokokowej w Wiedniu i przedstawiała sylwetki poszczególnych rzeźbiarzy działających w tym ośrodku w 2 poł. XVIII wieku.

Referat prof. dra Konstantego Kalinowskiego pt. „Schlesische Rokokoplastik” zawierał próbę syntezy dziejów plastyki śląskiej 2 poł. XVIII w. Dwa referaty dotyczyły związków rzeźby rokokowej w poszczególnych krajach: dr Maria Agghazy pt. „Wien als Vermittler zwischen Westdeutschland und Ungarn in der Mitte des 18. Jhr.”, ukazał rolę krajów austriackich w przekazywaniu na Węgry form stylowych rokoka. Drugi referat dr Anny Javor pt. „Einige Skulpturen des Straub-Kreises in Westungarn” omawiał relacje artystyczne pomiędzy rzeźbą Styrii i Zachodnich Węgier.

Interesującemu a mało znanemu szerzej zjawisku rokokowej rzeźby lwowskiej poświęcony był referat dr Ewy Smulikowskiej pt. „Roccoco crucifixes of the Lvovian school. Problems of authorship, style and artistic topography” omawiający zespół krucyfiksów wykonanych przez lwowskich rzeźbiarzy.

Inną grupę stanowiły referaty poświęcone różnorodnym specjalistycznym problemom badawczym.

Wzorce formalne i graficzne rzeźbiarzy działających w Szwecji w XVII i XVIII w. przedstawił Gunnar Lätstam w referacie pt. „Die Vorlagen der Schwedischen Barockbildhauer”.

Typowym dla baroku pomnikiem sakralnym tzw. kolumnom Trójcy Św., rozpowszechnionym zwłaszcza w krajach habsburskich poświęcony był artykuł dr Gertraut Schikola pt. „Das öffentliche sakrale Denkmal in den habsburgischen Länder. Die Auswirkung der Wiener Pestsäule”, w którym autorka zanalizowała typologię, rozpowszechnienie i ich stosunek do pierwowzoru.

Dr Malcolm Baker w referacie pt. „L. F. Roubiliac and this Europeen Background” i prof. David Bindman w referacie pt. „L. F. Roubiliac in Westminster Abbey” zajmowali się problemami formalnymi i ikonograficznymi późnobarokowych angielskich pomników nagrobnych.

Obrady Sympozjum umożliwiły wymianę doświadczeń i wyników badawczych osiągniętych przez naukowców pracujących w muzeach, uniwersytetach i instytucjach badawczych polskich i obcych oraz ustalenie dalszych kierunków badań i form współpracy pomiędzy poszczególnymi ośrodkami. Pracami Sympozjum kierował prof. dr hab. Konstanty Kalinowski, dyrektor Instytutu Historii Sztuki UAM.

Agnieszka Adamczewska

